

Premинуla Pančevka koja je preživela Holokaust i logor Dahau

Foto: www.stripes.com

Prošlog četvrtka, 12. marta, na Jevrejskom groblju u Pančevu sahranjena je Eva Dorđević, dugogodišnja doktorka u Medicini rada u našem gradu i jedna od sedamnaest preživelih zarobljenika nacističkog logora smrti Dahau.

Pre dve godine ona je pozvana da govori pripadnicima armije SAD u kasarni u nemačkom gradu Hajdelbergu na obeležavanju Dana sećanja na žrtve Holokausta. Čast da se obrati na tom skupu pripala joj je jer je bila u maloj grupi preživelih u jednom od najstrašnijih logora smrti u nacističkoj Nemačkoj kada su ga aprila 1945. godine oslobodili američki vojnici. Povodom toga, o Evi je objavljen opširan tekst u časopisu američke vojske „Stars end strajps“.

Evino stradanje, koje je dostojno scenarija za neki holivudski film, počelo je 1941. godine, kad su joj nacisti odveli oca u koncentracioni logor Topovske šupe u blizini Beograda. U želji da se spase slične sudbine, s obzirom na to da je pripadala jevrejskoj porodici, Eva je uspeła da pobegne u Budimpeštu, gde je radila kao pomoćnica u jednom ženskom butiku. Iako se kroz grad kretala koristeći lažne dokumente, nemačka vojska ju je otkrila 1944. godine. Uhapšena je i zajedno s velikim brojem drugih Jevrejki sprovedena prvo u Austriju, a potom u koncentracione logore Ravensbrik i Dahau.

Nakon dolaska u jedan od najstrašnijih konclogora za Evu je počeo pakao. Između ostalog, trpela je batine, stajanje na temperaturama od minus deset do minus dvadeset na otvorenom u letnjoj garderobi i danonoćni težak fizički rad. Sve vreme, zajedno s drugim logorašicama, živela je samo od tanke kriške buđavog hleba i šolje mutne vode, ali smogla je snage da preživi.

Posle ulaska američke vojske u Dahau i lečenja kom je bila podvrgnuta, vratila se u Beograd i sve do aprila 2012. godine, kad je pozvana da govori na skupu u Hajdelbergu, nije stupila na nemačko tle.

Pančevci koji su poznavali Evu kažu da je bila izuzetna intelektualka, dobra majka, poliglota i odličan lekar. Njeni poznanici i prijatelji ističu da je, bez obzira na užase koje je preživela, uvek bila optimista i veliki borac. Iza sebe je ostavila supruga, tri ćerke, unuka i unuku.

M. G.